

K2020/7 Maailman väestökehitys

7.1. Tarkastele taulukon 7. A pohjalta olennaisia muutoksia maailman väestökehityksessä vuosina 1800–2000. Erittele myös muutosten syitä. 16 p.

7.2. Pohdi, mitä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia lasten ja vanhusten väestöosuuden ja elinajanodotteen muutoksilla oli vuosina 1800–2000 ja olisi vuosina 2000–2050. 14 p.

7A Taulukko: Laskelmat ja ennuste maailman väestökehityksestä vuosina 1800–2050

Laskelmat ja ennuste maailman väestökehityksestä vuosina 1800–2050

	Synnytyksiä yhtä naista kohti	Alle 15- vuotiaiden osuus väestöstä prosentteina	Yli 65- vuotiaiden osuus väestöstä prosentteina	Elinajanodote synnyinhetkellä vuosina laskien
1800	6,0	36	4	27
1900	5,2	35	4	30
1950	5,0	34	5	47
2000	2,7	30	7	65
2050	2,0	20	16	74

Lähde: Ronald Lee, The demographic transition. *Journal of Economic Perspectives* 4/2003. Käännös: YTL.

K2020/7 Maailman väestökehitys

7A Taulukko: Laskelmat ja ennuste maailman väestökehityksestä vuosina 1800–2050

Laskelmat ja ennuste maailman väestökehityksestä vuosina 1800–2050

	Synnytyksiä yhtä naista kohti	Alle 15- vuotiaiden osuus väestöstä prosentteina	Yli 65- vuotiaiden osuus väestöstä prosentteina	Elinajanodote synnyinhetkellä vuosina laskien
1800	6,0	36	4	27
1900	5,2	35	4	30
1950	5,0	34	5	47
2000	2,7	30	7	65
2050	2,0	20	16	74

Lähde: Ronald Lee, The demographic transition. *Journal of Economic Perspectives* 4/2003. Käännös: YTL.

K2020/7 Maailman väestökehitys

7.1. Tarkastele taulukon 7. A pohjalta olennaisia muutoksia maailman väestökehityksessä vuosina 1800–2000. Erittele myös muutosten syitä. 16 p.

1. Ajanjaksolla 1800–2000 lasten osuus maailman väestöstä pieneni, vanhusväestön kasvoi ja muutosvauhti kiihtyi ajanjakson lopulla.
2. Elinajanodote nousi jo 1800-luvulla, mutta 1900-luvulla nousu oli olennaisesti suurempi.
3. Synnytysten määrä naista kohti puolittui ajanjakson aikana, ja etenkin ajanjaksolla 1950–2000 muutos oli merkittävä.

K2020/7 Maailman väestökehitys

7.1. Tarkastele taulukon 7. A pohjalta olennaisia muutoksia maailman väestökehityksessä vuosina 1800–2000. Erittele myös muutosten syitä. 16 p.

Muutosten syitä:

- Tappavien kulkutautien harvinaistuminen.
- Lapsikuolleisuuden väheneminen.
- Ruoan tuotannon ja jakelun tehostuminen.
- Syntyvyyden säännöstely.
- Naisten koulutustason nousu.

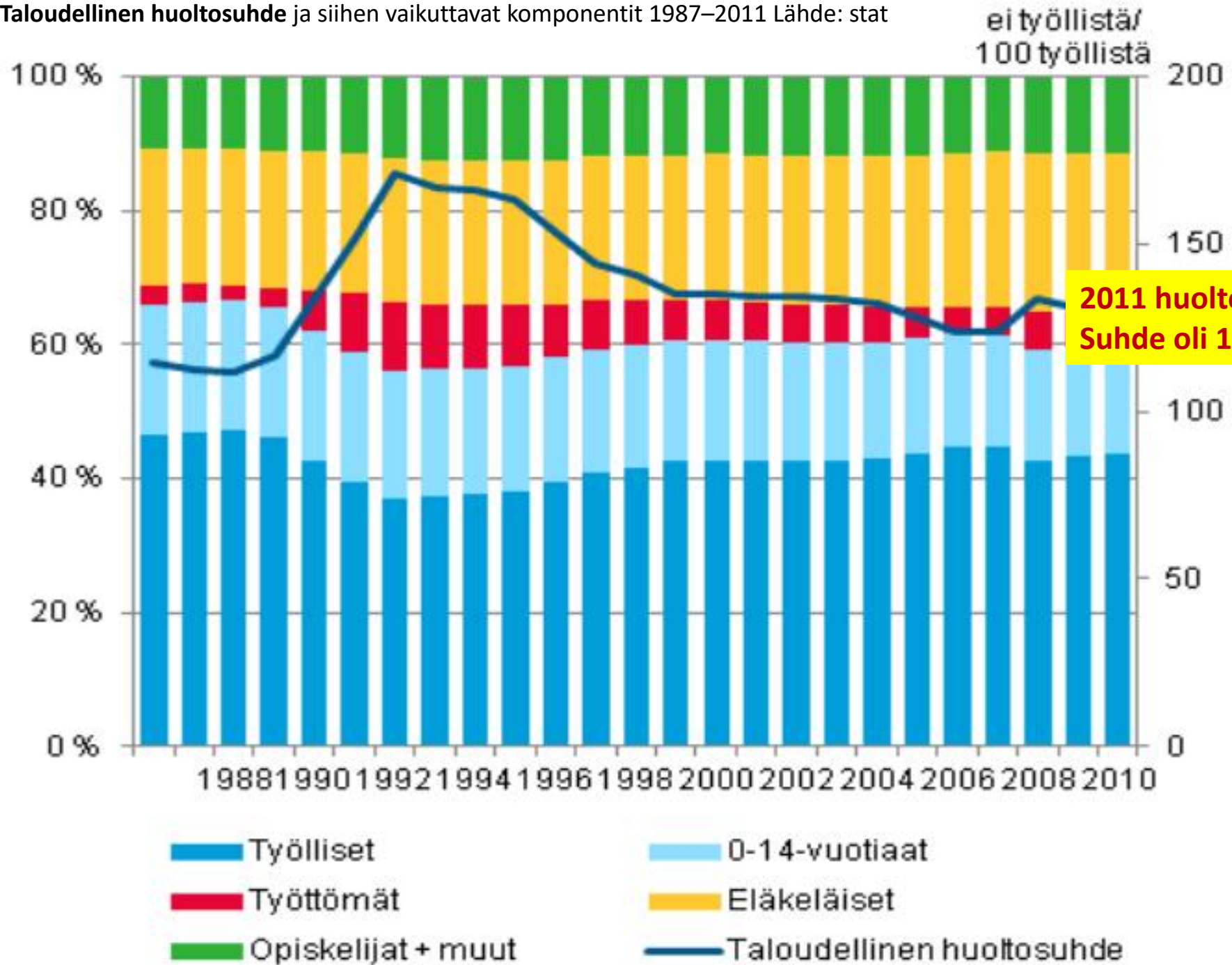
K2020/7 Maailman väestökehitys

7.1. Tarkastele taulukon 7. A pohjalta olennaisia muutoksia maailman väestökehityksessä vuosina 1800–2000. Erittele myös muutosten syitä. 16 p.

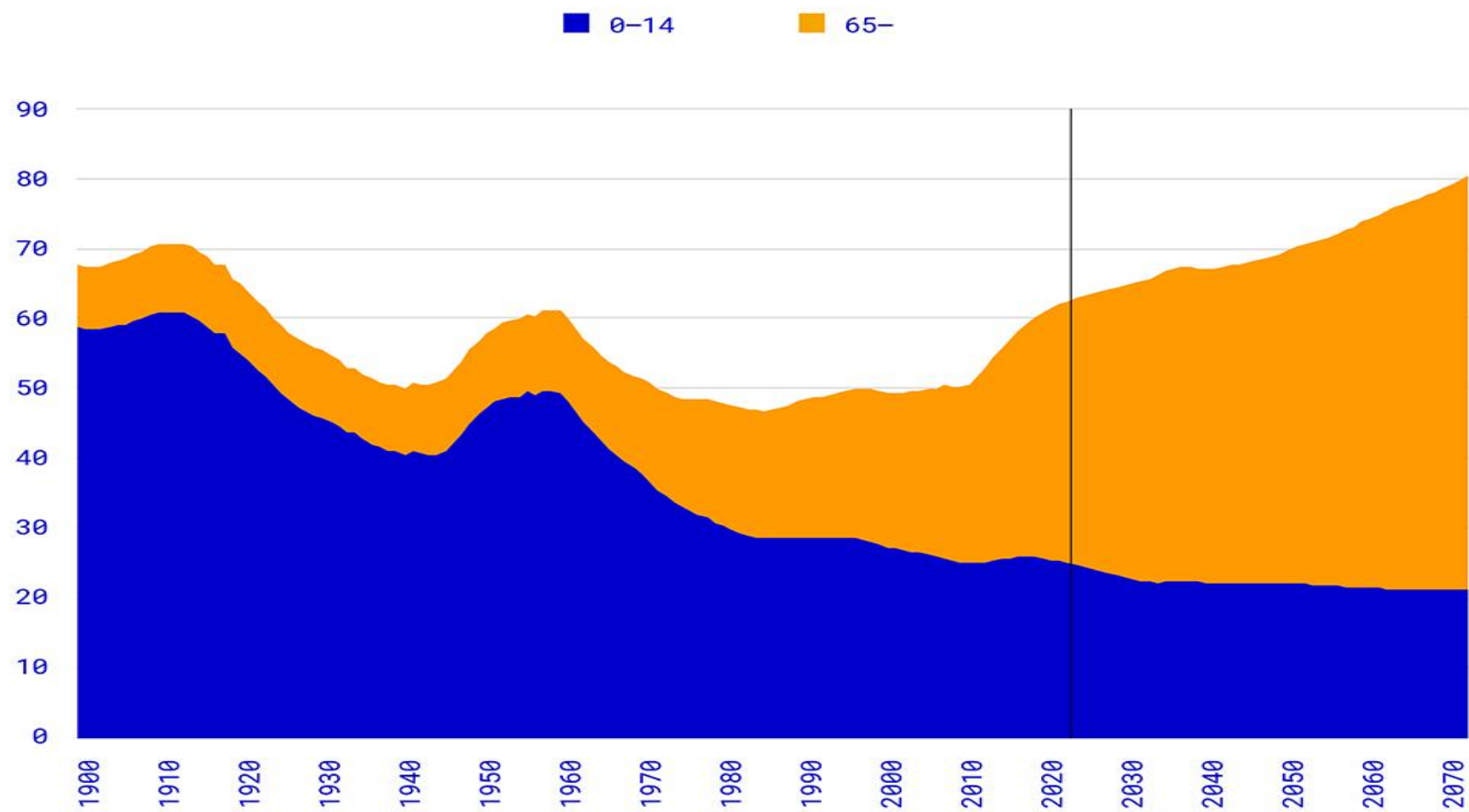
Tarkemmin miten esim.:

- **Rokotukset, penisilliini ja puhtaan veden saatavuus vähensivät vaarallisia sairauksia.**
- **Imeväisten ja pikkulasten hoito kehittyi.**
- **Viljelykasvien satoisuus parani jalostuksen ja lannoitteiden myötä.**
- **Ruoan kuljetusketjujen laajeneminen lievensi alueellisten ruoantuotanto-ongelmien vaikutusta.**
- **Naisten yhteiskunnallisen asema parani → syntyvyys laski.**
- **Kehitys eteni eri tahtia maapallon eri alueilla ja eri väestöryhmissä!**

Taloudellinen huoltosuhde ja siihen vaikuttavat komponentit 1987–2011 Lähde: stat

HUOLTOSUHDE 1900–2021 JA ENNUSTE VUOTEEN 2070

HYVINVOINTIALA

Lähde: Tilastokeskus

K2020/7 Maailman väestökehitys

7.2. Pohdi, mitä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia lasten ja vanhusten väestöosuuden ja elinajanodotteen muutoksilla oli vuosina 1800–2000 ja olisi vuosina 2000–2050. 14 p.

Esimerkiksi seuraavia asioita:

- ? **Kasvava vanhusväestö tarvitsee hoito- ja terveystalveluita.**
- ? **Miten vanhusväestön kasvava osuus vaikuttaa kulutusmarkkinoihin ja erityisesti palveluiden kysyntään?**
- ? **Päätöksenteossa saatetaan painottaa entistä enemmän vanhusväestölle tärkeitä seikkoja.**
- + Väestöllinen huoltosuhde eli lasten ja vanhusten yhteenlaskettu osuus suhteessa työikäiseen väestöön on vähitellen parantunut, mikä on osaltaan auttanut nostamaan elintaso.
- + Kasvava eliniänodote merkitsee usein myös pitempään säilyvää työkykyä, jolloin yli 65-vuotiaiden osuuden kasvu ei välttämättä heikennä radikaalisti taloudellista huoltosuhdetta.

K2020/7 Maailman väestökehitys

7.2. Pohdi, mitä yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia lasten ja vanhusten väestöosuuden ja elinajanodotteen muutoksilla oli vuosina 1800–2000 ja olisi vuosina 2000–2050. 14 p.

Esimerkiksi seuraavia asioita:

- **Lasten entistä pienempi osuus väestöstä taas keventää painetta lapsille suunnattuihin palveluihin, kuten päivähoitoon ja koulutukseen.**
- **Syntyvyyden laskiessa naisten mahdollisuudet luoda uraa työelämässä ja politiikassa lisääntyvät.**
- **Eliniänodotteen nousu, synnytysten harventuminen ja naisten osallistuminen entistä enemmän työelämään:**
 - **työvoimaksi luettava väestö kasvaa**
 - **voi lisätä talouskasvua**